

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODPIS POMORSKE RAZOROŽITVENE POGODBE

Danes opoldne so v Londonu podpisali delegati petih pomorskih vesil pogodbo o omejitvi oboroževanja na morju

London, 22. aprila. Včeraj popoldne so se sestali voditelji delegacij držav, zastopanih na londonski pomorski razorožitveni konferenci. Seji je prisostvoval tudi angleški ministrski predsednik Macdonald, ki se je vrnil iz Lossiemoutha, kjer je bil preko velikonočnih praznikov. Italijanski zunanji minister Grandi se seje ni udeležil, ker je obolel. Na seji je bilo prečitano in odobreno besedilo pomorske razorožitvene pogodbe, nakar je bilo takoj oddano v tisk.

Davi so se sestali v saint-jameski palači delegati petih pomorskih vesil k zadnji plenarni seji pomorske razorožitvene konference, da podpišejo pogodbo o omejitvi pomorskega oboroževanja, v kolikor je bila določena na dolgotrajnih pogajanjih v Londonu. V imenu francoske vlade sta podpisu pogodbe prisostvovala zunanji minister Briand in mornariški minister Doumesnil, ki sta včeraj popoldne odpotovala iz Pariza. Francoski ministrski predsednik Tardieu podpisu pogodbe ni prisostvoval, ker je bil v Parizu zadržan zaradi parlamentarnih poslov, kar je v nedeljo sporočil Macdonaldu v posebnem pismu, ki ga je poslal z letalom.

Na današnji plenarni seji je imel po otvoritvi angleški ministrski predsednik Macdonald kratek nagovor, v katerem je poudarjal važnost doseženih uspehov na pomorski razorožitveni konferenci ter izrazil upanje, da se bodo gotova še nerešena vprašanja v pogajanjih med posameznimi državami rešila v bližnji bodočnosti, kar bo nudilo jamstvo za trajen svetovni mir. Za njim so podali vodilni delegati petih pomorskih vesil še kratke izjave v istem smislu, nakar so podpisali pomorsko razorožitveno pogodbo.

Podpis pogodbe je bil izvršen točno ob 12. Pogodba obsega 26 členov in 6 do 7000 besed. Podpisali so jo v naslednjem vrstnem redu: Amerika, Francija, Anglija, Italija in Japonska.

Gverilska vojna v Indiji

Spopadi med Indijci in policijo se neprestano ponavljajo. — Napad revolucionarjev na vojni arzenal.

Bombay, 22. aprila. Solna vojna se izpreminja vedno bolj v gverilsko vojno proti policiji. Vsak dan pride do večjih ali manjših spopadov med prostovoljci in policijo, ki hoče zabraniti pridobivanje soli. Prosto volje navadno branijo pred policijo ženske, kar povzroča večkrat zelo mučne incidente.

V Čitagongu so v vojakih preoblečeni revolucionarji, ki so se vozili v avtomobilih, napadli tamošnje telefonsko centralo, kloroformirali telefonista in zažgali poslopje. Nato so se odpravili v vojni arzenal, kjer so premagali straže. V bitki je bilo ustreljenih 9 policistov. Ker so bile vse brozavne in telefonske zveze prekinjene, je vojaštvo prispelo prepozno in zasleduje sedaj revolucionarje, ki so zbežali v bližnje hribe. V Karaciju so bile burne demonstracije proti policiji, ki pa so se končale brez resnih posledic.

Bombay, 22. apr. Voditelj indijske protirevolucionarne stranke, tako imenovani nedotakljivi, ki jih je 60 milijonov in v kateri je največ iz nižjih slojev, je izrazil svoje ogorčenje in svoje nezadovoljstvo zaradi tega, ker Gandhi ni podpiral predloga glede izboljšanja v postopanju z »nedotakljivimi« in drugih kast. Okrajne oblasti v Čitagongu javljajo, da je 19. apr. zvečer nastopil zopet popoln mir in red. Pet oseb je bilo aretiranih. Pri hišnih preiskavah so našli pet pušk, ki so jih zaplenili. Po nadaljnjih vesteh manjka v skladišču orožja, na katerega je bil izvršen atentat, 56 pušk in 20 revolverjev. Meni se, da so jih odnesli oni, ki so izvršili atentat.

Poklonitvena deputacija hrvatskih seljakov

Beograd, 22. aprila. Danes dopoldne je z dvema posebnima vlakoma prispela v Beograd velika deputacija hrvatskih seljakov pod vodstvom bivšega podpredsednika bivše HSS Karla Kovačevića. Vseh je 1750. Na kolodvoru so jih pristočno sprejeli in pozdravili srbski seljaki iz kruševskega in beogradskega okrožja, v imenu občine pa podnačelnik dr. Stojadinović. S kolodvorja se je nato formirala ogromna povorka, ki je krenila po beogradske ulice. Občinstvo je hrvatske seljake povsod navdušeno pozdravljalo. Opoldne je priredila mestna občina v šestih restavracijah banket na čast hrvatskim seljakom. Popoldne ob 5. se bodo hrvatski seljaki v posebni avdijenci poklonili Nj. Vel. kralju.

Nevaren komunistični agitator

Cetinje, 22. aprila. AA. Na velikonočno soboto je načelnik cetinjskega sreza izvedel, da se skriva znani komunistični agitator Marko Mašanović, ki je lansko leto pobegnil v inozemstvo in za katerim je izdala zagrebška policija tiralico, na svojem domu v Coklinu v cetinjskem srezu. Narodil je pisarju Radu Boškoviću, da ga z dvema žendarijama poišče in aretirajo. Bošković je povelje takoj izvršil. Mašanovića so res našli doma, ga aretirali in z avtomobilom odpeljali na Cetinje. Ko so ga v pisarni sreskega načelnika zasihevali, je Mašanović nenadoma potegnil revolver in oddal tri strela. S prvim strelom je težko ranil pisarja Boškovića, drugi strel je pogodil žendarmerskega narednika Vicka Kovačevića, tretji pa lažje ranil nekoga žendarmerskega kaplarja. Četudi je bil Bošković sam nevarno ranjen, je vendar le imel še toliko moči, da je potegnil svoj samokres in je z enim strelom ubil Mašanovića. Žendarmerski narednik Kovačević je včeraj v bolnici umrl, stanje težkoranjenega Boškovića pa je zelo kritično.

Izletniški vlaki

Beograd, 22. aprila. Prometno ministrstvo je izdalo pravilnik o izletniških vlakih, ki bodo vozili na najbolj frekventiranih progah v poletni dobi, t. j. od 15. maja do 30. septembra. Na področju ljubljanske železniške direkcije so predvideni izletniški vlaki na progi Ljubljana - Kamnik, Ljubljana - Bohinjska Bistrica, Ljubljana - Raket, Ljubljana - Škofja Loka. Vlaki pa bodo vozili le tedaj, če bo zasedenih najmanj polovica razpoložljivih prostorov. Vozna cena za te vlake bo polovična.

Obsodbe ukrajinskih revolucionarjev

Harkov, 22. aprila. Vrhovno sodišče Ukrajine je obsodilo glavne obtožence revolucionarne organizacije za osvoboditev Ukrajine Ismenova, Čehovskega, Mikovskega in Paulunova vsakega na 10 let ječe. Ostalih 25 obtožencev je bilo obsojenih od 2—8 let.

Veliko monarhistično zborovanje v Madridu

Ostri napadi monarhistov na organizatorje protimonarhističnega pokreta

Madrid, 22. apr. Včeraj dopoldne se je tukaj vršilo monarhistično zborovanje, katerega se je udeležilo nad 30.000 oseb. V imenu organizatorjev zborovanja je izjavil govornik, da noče zborovanje poudariti monarhistično misel napram raznim napadom, katerim je izpostavljen kralj, ki je vzor gentilemana in kralja. V imenu monarhističnih delavcev je izjavil Moriplo, da mora zborovanje pokazati, da so se delavci in aristokrati zedinili v tem, da je vsa Španija s svojim kraljem. Zelle, ki so jih izražali delavci, je kralj vedno uslišal. Marquis Santa Cruz je izjavil v imenu plemstva, da antimonarhistična propaganda ni ustrašila prebivalstva. Vendar na se mora protestirati proti noizkusom onih

oseb, ki izrabljajo nezadovoljstvo. Bivši minister Geciohea je izjavil, da je socializem bolj združljiv z monarhijo nego z republiko. Govornik meni, da je mogoče zblížanje socialnih demokratov z monarhijo. Socialistom pri tem ne bi bilo treba odrediti se svojim idejam, vendar na bi morali opustiti svojo nepopustljivost. Ostro je napadal one monarhiste, ki smatrajo, da je mogoča konservativna monarhija. Napake prejšnjih političnih sistemov so dovele do diktature. Nadaljnji govornik Buzal je izjavil, da morajo monarhisti brez bolazljivosti braniti svojo stvar, ker je monarhija edina mogoča oblika za Španijo. Zborovanje se je zaključilo z vzklikom Španija in kralju.

Upor v ameriški jetnišnici

Požar v jetnišnici v Columbij — 300 kaznjencev zgorelo

New York, 22. aprila. Jetniki državne jetnišnice v Hovardu so se uprli. Upor so povzročili neznanci, ki so se pripeljali z avtomobilom neopaženo na dvorišče jetnišnice ter med jetnike razdelili orožje. Jetniki so takoj na to pričeli streljati na paznike. Dospel je ni pojasnjeno, kako je avtomobil mogel priti na dvorišče. Ker so jetniki streljali, niso pazniki mogli ničesar ukreniti, da se uduši upor. Šele na tulenje siren v jetnišnici je prihitela na pomoč policija, vendar pa so se jetniki udali šele po dvehurnem streljanju in ko so vrgli med nje več bomb, ki povzročajo solze. Dva jet-

nika sta bila ubita, dva druga in en paznik pa ranjeni. Dva jetnika sta pobegnila. Columbia, 22. aprila. V državni jetnišnici je izbruhnil včeraj popoldne požar, ki je v kratkem času zajel celo poslopje. 300 kaznjencev je zgorelo pri živem telesu. Šele proti večeru se je posrečilo ogenj lokalizirati. Več kaznjencev, ki so skušali pobegniti je bilo ustreljenih. Domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen. Ko so požar opazili, je bilo takoj alarmirano vojaštvo, ki je obklopile gorilce poslopje in s strojnimi zadrževalo jetnike, ki so hoteli izkoristiti splošno zmedo in pobegniti.

Novi letalski rekordi

Polet Lindbergha preko severne Amerike. — Iz Londona v južno Afriko v 9 dneh. — Polet »Zeppelina« v Anglijo.

Newyork, 22. aprila. Polkovnik Lindbergh je v spremstvu svoje soproge izvedel polet preko severnoameriškega kontinenta, da dokáže umestnost poletov na velike daljave v veliki višini. Lindbergh je pot iz Los Angelesa do Newyorka (približno 4000 km) preletel v 14 urah 22 sekundah. Na tej progi je pristal samo enkrat v višini 3000 m. S tem poletom je dosegel nov rekord. London, 22. aprila. AA. Vojvodinja Bedford je s svojimi pilotoma kapetana Barnardom in g. Littlom prispela

v soboto popoldne v letalu »Spider« v Capetown. Pogumna letalka je letela iz Anglije v Capetown ravno 9 dni. Včeraj popoldne je startala vojvodinja Bedford za potel v domovino.

London, 21. aprila. AA. Na povabilo letalskega ministrstva bo nemški »Zeppelin«, ki je last Lehmanove družbe in bo letel iz Nemčije v Anglijo, pristal na letališču Cardington. »Zeppelin« bo prispej v Cardington prihodnjo soboto. To bo prvi »Zeppelin«, ki bo pristal v Angliji po vojni.

Ministrski predsednik v Bihaču

Bihač, 22. apr. Včeraj okoli 10, se je razširila vest, da bo prišel v Bihač ministrski predsednik general Pera Živković. Zato je meščanstvo takoj razobesilo zastave. General Živković je res ob pol 12. dopoldne dospel v avtomobilom in so ga sprejeli okrožni inspektor, komandant mesta, sreski načelnik in drugi. Po kratkem pozdravu je ministrski predsednik odšel z njimi peš skozi mesto v poslopje okrožnega inspektorata, kjer so bili zbrani občinski svetniki, šefi uradov in drugi predstavniki oblasti. Tu je pozdravil ministrskega predsednika mestni načelnik, ki se mu je general Živković na kratko zahvalil. Za tem se je razgovarjal s posameznimi občanskimi svetniki, pri čemer se je zanimal za komunalne razmere ter izrazil skrb vlade, da bi se čim prej zgradila umska železnica. Izjave ministrskega predsednika so prisotni sprejeli z največjim navdušenjem. Iz poslopja okrožnega inspektorata je general Živković odšel, spremljan od mnogobrojnega občinstva, skozi mesto v prostore dijaškega konvikta vojvode Mišića, nato pa v dijaški konvikt Gajreta. Ob tej priliki je vsakemu zavodu padaril po 1000 D'n. Zivahno pozdravljen od množične množice se je nato odpeljal z avtomobilom v Bos. Krupo in dalje v Banjaluko.

Angleška kemična industrija za Rusijo

London, 22. aprila. AA. Imperijalna kemična družba bo otvorila sovjetski Rusiji kredit v višini 3 milijonov funtov sterlingov. Tozadavna pogodba je bila že podpisana. Omenjena družba bo dobavljala Rusiji kemična gnojila in druge kemikalije.

26 izletnikov utonilo v Nilu

Kairo, 22. aprila. Včeraj je skupina izletnikov, v kateri je bilo 23 Evropevcov, napravila izlet z motornim čolnom po Nilu. Zaradi preobremenitve pa se je čoln pri nekem zavozu prevrnil, ter je utonilo vseh 26 izletnikov.

Miss Evropa v Atenah

Atene, 22. aprila. Semkaj je dospela »Miss Evropa«, ki jo je sprejela z velikimi ovacijami izredno množična množica.

Prijet vlomilec

V soboto ponoči je bilo vlomljeno v Laasanov vinotoč v Novi ulici. Neznani storilec je odnesel večjo množico raznega blaga, jastvin, cigaret itd. Policija je že naslednjega dne izsledila storilca v osebi brezposelnega delavca Antona Z., pri katerem je na domu našla večino ukradenih robe. Z. je dejanje priznal. Mož, ki je tuji lastnik zelo nevaren in je bil že opetovano kaznovan, je bil izročen sodišču.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Dovize: Amsterdam 22.755, Berlin 13.4775 do 13.5075 (13.4925), Bruselj 7.8915, Budimpešta 9.885, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 795.22—798.22 (796.72), London 274.45—275.25 (274.85), Newyork 56.425, Pariz 221.65, Praga 167.06—167.86 (167.46), Trst 296.33.

INOZEMSKA BORZE

Curih, Beograd 9.1275. — Pariz 20.22. — London 25.08. — Newyork 515.80. — Bruselj 72.01. — Milan 27.045. — Madrid 64.45. — Amsterdam 207.50. — Berlin 123.09. — Dunaj 72.70. — Sofija 3.74. — Praga 15.28. — Varšava 57.83. — Budimpešta 90.20. — Bukarešta 3.07.

Sporazum

o vzhodnih reparacijah

Na pariški konferenci o vzhodnih reparacijah je bil dosežen sporazum, zadovoljiv za ČSR

Praga, 22. aprila. Češkoslovaški tiskovni urad poroča: Konferenca za vzhodne reparacije, ki zaseda v Parizu, je nadaljevala delo tudi preko velikonočnih praznikov. Po dolgotrajnih pogajanjih je prišlo do sporazuma, ki docela odgovarja stališču Češkoslovaške. Vse dosedanje diference so odstranjene in je pričakovati, da bo sporazum podpisan že v nekaj dneh.

Posledice potresa v Grčiji

Atene, 22. aprila. Potres, ki je nastal pred nekaj tedni v Grčiji, je povzročil ogromno škodo. Mnogo naselbin na Peloponezu je napol porušeni, ponekod pa se je pogreznila zemlja. Tudi število ranjencev je zelo veliko. V Korintu je nastala zaradi potresa toliko panika, da so ljudje zbežali iz mesta in prenočujejo na prostem. V potresno ozemlje so bile odposlane vojaške čete, da pomagajo nesrečnemu prebivalstvu pri reševanju ogroženega imetja in pri obnovi porušeni domov.

Avtomobilske nesreče v Parizu

Pariz, 22. aprila. Včeraj se je pri raznih avtomobilskih nesrečah v Parizu smrtno ponesrečilo 9 oseb, 38 pa jih je bilo ranjenih.

Angliška ladja potopila

Sanghaj, 22. apr. Britska rečna topničarska ladja »Peterel« je v bližini Sangšova na vožnji proti Sungkiangu zadela ob skalo in se potopila. (AA)

Železniška nesreča v Rumuniji

Bukarešta, 22. aprila. Osební vlak Bukarešta - Constanza, ki je po voznem redu odšel iz Bukarešte včeraj ob 6. zjutraj, je na postaji Medjidia zavozil v lokomotivo, ki je stala na progi. Sunek je bil tako močan, da sta se obe lokomotivi razbili. En potnik je bil ubit, trije pa so težko ranjeni. Materijalna škoda je zelo velika.

Katastrofalen tajfun

Manila, 22. aprila. Na otočju Leyte je razsajal strahovit tajfun. Prizadetih je 14 naselbin, od katerih sta dve docela porušeni. Več tisoč ljudi je brez strehe. Število mrtvih in ranjenih še ni znano.

Tragična smrt mornarja

Nice, 22. aprila. Skupina 8 mornarjev angleške vojne ladje »Revenge« je posetila neki vodopad v bližini luke Villefranche. Pri tej priliki je neki mornar padel s 300 metrov visoke skale. Njegovo truplo so našli tovariši šele po treh urah.

Ljubljanska občinska trošarina

Nekaj najvažnejših določb o ljubljanski občinski trošarini

Uradni list dravske banovine št. 52 je objavil naredbo o občinski trošarini mesta Ljubljane. Po tej naredbi se plačuje v Ljubljani občinska trošarina za naslednje predmete:

Poljedelški proizvodi; živinorejski in šumarski proizvodi; ostali živalski in rastlinski proizvodi in predmeti za hrano in pijačo; mineralna olja in njihovi proizvodi; živalski, rastlinski in mineralni vosek in izdelki iz njega nadalje maeti, olja, kemijski in lekarski proizvodi; barve in proizvodi iz njih; **pekosi** (firuči), laki, etri, alkoholi, dišiča **eterična olja;** živalske in rastlinske snovi za **predevo** in izdelki iz njih; kože in krzna kakor tudi izdelki iz njih in črva; kavčuk in guma; **pištarski izdelki** iz rastlinskega materiala; **šetarški in sitarski izdelki;** galanterijski izdelki; papir in izdelki iz njega; izdelki iz kamena in ostalega osilnega materiala steklo in izdelki iz njega; kovine in izdelki iz njih; stroji, aparati, elektrotehnični predmeti in prevozna sredstva; učni instrumenti in aparati; strelno orožje in otroške igrače.

Za trošarinsko mejo se smatra politična meja mestne občine Ljubljanske.

Vsi trošarinski predmeti se morajo uvažati ali vnašati v mesto območje samo pri trošarinskih linijskih uradih.

Vse incenzialno blago, ki se uvažuje neposredno v mesto, se mora uvažati samo pri carinarnici po predpisih carinskega zakona.

Na to blago se plačuje trošarina po carinarnici.

Noben trošarinski predmet, donesen ali uvožen na kakršenkoli način i v katerikoli namen, na eme priti v mestno območje v promet prej, dokler se ne izvrši prijava, odnosno pregled, in se ne plača odpadajoča trošarina.

Prijava je vlagati pisмено, če znaša trošarina preko Din 500.—; drugače pa se izvrši prijava ustno.

Trošarinski predmeti, ki se uvažajo v proizvodilno svrhe in ki spadajo pod nižjo tarifno postavko, so pod kontrolo dohodarskih organov.

Za prijavo odgovarja lastnik ali uvoznik blaga. Trošarinski urad ni dolžan, ugotovljati pravilnosti podpisa in osebe, ki predloži prijavo. Prijavi je priložiti tudi eventualni tovarni list.

Po predloženi prijavi se izvrši pregled blaga in plačilo trošarine. Pregledu blaga mora prisostvovati uvoznik ali lastnik blaga.

Trošarini niso zavezani:

- a) predmeti, ki zapuste v 24 urah mestno območje, neizpremenjeni po tovarni, na istem vozilu;
- b) predmeti, ki so v carinskih, mestnih javnih in privatnih skladiščih; trošarina za te predmete se plača šele ob iznosu, odnosno izvozu;
- c) motorna vozila če se ne mude v mestu dalje kot tri dni;
- d) predmeti, ki se odpravljajo iz enega omenjenih skladišč v drugo.

Plačila trošarine se opravljajo:

- 1.) pošiljke kraljevskega doma;
- 2.) denar in vrednostni papirji kakor tudi predmeti državnega monopola, ki se morajo prodajati po stalno odmerjenih cenah;
- 3.) javne službene pošiljke, ki jih pošiljajo javna oblastva kraljevine Jugoslavije, poslanstva in zastopništva tujih držav medsebojno; nadalje službene pošiljke gradbenega in tehničnega materiala za potrebe državnih železnic, če so naslovljene na njih ime;
- 4.) pošiljke, ki se reekspeditirajo direktno na kolodvoru;
- 5.) blago, odnosno vzorci, ki jih jemljejo ljubljanski trgovski politiki na trgovska polovanja ter jih kot take zopet vnosijo v mestno območje; to pa velja le za one, ki podajo neposredno pred odhodom pri izstopnem uradu prijavo, odnosno točen popis vsega iznesenega blaga, odnosno vzorcev;
- 6.) blago (orodje) ljubljanskih obrtnikov, ki se je uporabljalo pri njih delu izven mesta, če ni preteklo od dne izvoza, odnosno iznoza, več kot šest mesecev. Za to blago, odnosno za ta material, je treba predložiti pred izvozom pri izstopnem uradu pisмено prijavo in popis;
- 7.) ambalaza ljubljanskih trgovcev, ki jo dobe — kot svojo lastnino — povrnjeno;
- 8.) v Ljubljani izdelano blago — če se vrača ljubljanskim trgovcem na njih naslove — ako ne ustreza kupcem, odnosno prejemnikom;
- 9.) vse rabljeno pohištvo hišnega gospodarstva, ki ga uvozi lastnik zaradi selitve.

Občinska trošarina se plačuje v gotovini, in sicer v dinarjih. Če znaša trošarina manj kot Din 0.50, se zaokroži plačilo na Din 1.—. Pri proizvodilnih in prostih skladiščih se mora na predlog ravnateljstva mestnega dohodarskega urada odobriti plačevanje trošarine dnevno ali v drugih daljših obdobjih. Če se je dovolilo plačevanje uvoznine v daljših rokih, se mora vršiti točno ob napovedanem času.

Trošarina se zaračunava — kolikor ni omenjeno posebe — po čisti teži, ki se določi po odčitku tere.

Trošarina se mora plačati takoj ob uvozu ali ob vnosu predmeta v mestno območje, odnosno neposredno, ko se del predmeta v promet. Na predmete, vnesene, odnosno uvožene, v javna skladišča, se plača trošarina istočasno — če ni odredeno drugače — ko se izvzoi ali iznese iz skladišča.

Mestna trošarina, plačana na katerikoli osnovi ta naredbe, se povrne samo na zahtovo osebe, ki je plačala trošarino, in sicer v šestih mesecih od dne, ko se je uvoz izvršil.

Pravico do povrnitve po tem roku upo-

de. Za povračilo plačane trošarine se vlagajo prošnje pri ravnateljstvu mestnega dohodarskega urada, ne glede na to, kje je bila trošarina plačana. Zoper odložbo omenjenega ravnateljstva je dopustna pritožba na mestnega načelnika ljubljanskega, zoper odložbo tega pa na občinski svet mesta Ljubljane. Zoper ta odlok je končno dovoljena pritožba na banško upravo dravske banovine. Za vse prizive velja pritožbeni rok 14 dni.

Za transitni promet se smatra promet s onim blagom, ki zapusti mestno območje v 24 urah neizpremenjeno na istem vozilu pri enem izmed trošarinskih linijskih uradov. Prevoz blaga je prost plačila trošarine, če se izvrši po predpisih te naredbe in dosega njega pravilnika.

Predmeti, zavezani trošarini, se morajo vskladiščiti v mestna javna ali privatna prosta skladišča, če znaša trošarina za vskladiščene predmete preko Din 20.000.—. Sedanjim lastniki prostih skladišč obdržijo nazivlje temu določilo svoja prosta skladišča še nadalje.

Privatna prosta skladišča se morajo odobriti v bodoče samo, če v javnih mestnih skladiščih ni dovolj prostora. Javna in privatna prosta skladišča odobruje mestni magistrat na predlog ravnateljstva mestnega dohodarskega urada.

Iznos, odnosno izvoz blaga iz prostega skladišča se mora izvršiti samo po predhodni prijavi. Če iz skladišča lastnik prostega skladišča predmete, zavezane trošarini, za potrošek v metu, mora plačati ustrezno trošarino; za blago pa, ki se izvzoi ali iznese iz prostih skladišč iz mesta, se mora plačati za kontrolne stroške za vsakih 100 kg Din 0.20; za alkoholne pijače pa za vsakih 100 kg Din 0.60.

Trošarinski predmeti, na katere ni plačana mestna trošarina, se morajo iznesti, odnosno izvoziti, v vsaki količini le iz onih prostih skladišč, v katerih je stalno zapolen dohodarski organ, iz ostalih skladišč za samo, če izstopi blago v originalnih zabojih ali posodah, in v vseh drugih primerih samo, če izstopi v času, določenem v naredbi ako je ostalo po tovarkih in vsebini neizpremenjeno.

Blago, ki se začasno izvzoi iz mestnega območja, da bi se predelalo ali izboljšalo, in se vrne v treh mesecih v mestno območje, mora plačati še 15% na že plačano prvotno trošarino, ker se mu je vrednost povečala.

Za prestopke tihotapstva je smatrati:

- 1.) če se vnesejo ali uvozijo mimo trošarinskih linijskih uradov, podružnic ali strazarnic v mestno območje katerikoli predmeti, ki so zavezani mestni trošarini;
- 2.) če se vnesejo ali uvozijo imenovani predmeti v mesto po stranskih poteh;
- 3.) če se ti predmeti linijskemu uradu ne prijavijo, pa se zalotijo, ko se pregleda oseba ali tovor;
- 4.) če se iznesajo ali izvozijo predmeti, namenjeni v prosta skladišča, iz teh skladišč brez plačila trošarine;
- 5.) če se kdo izvoze plačilo trošarine s tem, da vnese ali uvozi predmete v potvorenih posodah ali zabojih, odnosno kakorkoli skrivaj;
- 6.) če se ugotovi v prostih skladiščih manjkaj, ki ni v razmerju z naravnim osumom ali izgubkom.

Tihotapci se kaznujejo poleg tega, da plačajo redno trošarino na vse blago, z enkratnim do petkratnim zneskom redne trošarine. Če se izvrše poleg tihotapstva še druga dejanja, kazniva po občem kazenskem zakoniku, se izvrši kazna zaradi tihotapstva nezavisno od kazni, ki jo izreče pristojno oblastvo.

Kazen se zviša za 50%, če ponovi storilec dejanje pred potekom enega leta.

Denarne kazni zaradi tihotapstva — kolikor niso izterljive v denarju ali v dejanski vrednosti blaga — se izpreminjajo v zaporno kazen. En dan zapora se računi za vsakih Din 50.— kazni.

Zapor ne sme trajati nad eno leto in ne manj nego en dan. Zapor se prestaja pri policijskem oblastvu ob občinskih stroških.

Če se tihotapljeno blago vključ preikavi ne more doseči, se sme izreči kazen za tihotapstvo samo, če so ugotovile s preiskavo točna količina in kakovost blaga kakor tudi tihotapčeva kazenska odgovornost. Če se količina in kakovost blaga nista mogla ugotoviti, tihotapstvo in kazenska odgovornost pa sta dokazani, se kaznuje tihotapec v denarju z Din 100.— do Din 10.000.—.

Proizvajalci trošarinskih predmetov se kaznujejo za prestopke predpisov te naredbe, pravilnika in naredb ravnateljstva mestnega dohodarskega urada izdanih na podstavi te naredbe, kolikor niso imenovani ti prestopki posebej, v denarju z Din 50.— do Din 500.—.

Proizvajalci in prodajalci trošarinskih predmetov, ki bi zabranili dohodarskemu organu pregled svojih obratov, odnosno trgovin, se kaznujejo v denarju z Din 50.— do Din 500.—, v vsakem ponovnem primeru pa v denarju z Din 200.— do Din 1000.—.

Prodajalci trošarinskih predmetov kakor tudi vse druge osebe se kaznujejo, če ne postopajo po predpisih te naredbe, v prvem primeru z Din 20.— do Din 200.—, v vsakem ponovnem primeru pa z Din 50.— do Din 500.— poleg plačila škode, ki bi nastala iz tega mestni občini, kolikor ni za te prestopke posebnih določil. Enako se kaznuje osebe, ki se ne oglašne na poziv ravnateljstva mestnega dohodarskega urada, odnosno izostanejo brez opravičila.

Tihotapljeno blago se ne izroči lastniku prej, dokler ne plača redne trošarine in denarne kazni.

Denarne kazni, plačane po kazenskem postopanju, se razdele: polovica pripade

mestnemu ubožnemu zakladu, druga polovica pa po uslugi izveditelju in založitlju.

Ravnatelj, njegov namestnik in uradnišvo ravnateljstva mestnega dohodarskega urada kakor tudi vse ostale službene osebe tega urada, najsi je namočeno aktivno ali pogodbeno, ima poleg svojih službenih prejemkov pravico do nagrade 2% skupnih čistih dohodkov. Od tega čistega dohodka se odbije pri obračunavanju nagrad ona vsota, ki je bila plačana po carinarnici ali poštni upravi v Ljubljani.

Nagrade se razdele sorazmerno z odgovornostjo, t. j. dve petini med uradnišvo ravnateljstva, tri petine pa med vse druge osebe, dodeljeno dohodarskemu ravnateljstvu.

Državni organi, ki vrše službene dolžnosti po predpisih te naredbe, dobe kot nagrado 2% skupne vsote, ki so jo pobrali.

Kako se impajže za nagrado, doječi mestni magistrat ljubljanski na predlog ravnateljstva mestnega dohodarskega urada.

Državnim organom, ki bi vršili poleg svojih rednih službenih dolžnosti še drug uradni posel po tej naredbi, je dopustno podeliti še posebno nagrado.

Podražitev mleka

Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico je imelo na velikonočni ponedeljek široko sejo, na kateri je razpravljalo o stališču napram novim mestnim davčicam, zlasti za mleko.

Predsedujoči odbor društva je poročal, da je v zvezi z okoljskimi župani, zastopnikom združenih mlekarn v Ljubljani in zastopnikom Kmetijske družbe bila tozadevna deputacija dne 14. t. m. pri ljubljanskem županu g. dr. Pucu, kateremu je predlagala, naj se davčina na mleko popolnoma ukine, na ostale živilske potrošnice pa po možnosti zmanjša. Gospod župan je predlog z odobravanjem sprejel in obljubil, da bo zadevo predložil finančnemu odboru. Ker se nove davčine že od 12. t. m. pobirajo na mitnici in ker se ne ve, kdaj in kako bo finančni odbor svojo nalogo rešil, se mora upoštevati obstoječe dejansko stanje.

Pri stvarni debati se je poudarjala važnost mleka kot najpotrebnejša hrana za vse ljudi od novorojenčka do osivelega starčka, pa tudi kot najbolj cenjena pijača za bolne in zdrave. Kritiziralo se je, da mestna občina na najpotrebnejšo živilsko potrošnico nižjih slojev nalaga tako obšutno davčino. Ugotovilo se je, da znaša mestna davčina samo na mleko nad 260 do 300% državnega zemljiškega davka, ki ga plača producent mleka.

Zato je bilo ugotovljeno, da zaradi itak težke gospodarske krize, ki naravnost uničuje kmetijski stan, ne more producent mleka prevzeti tega bremena na svoje rame.

Dosledno temu so dobavitelji sporazumno z osrednjim mlekarno v Ljubljani prisiljeni prevažati mestno davčino logično na mestno prebivalstvo. Poleg užitnine, ki znaša 10 para na l liter uvoženega mleka, pride v poštev še uvoznina 2—8 Din na vozilo tako, da znaša vsa davčina na mleko povprečno 15 par na en liter.

Zelo neljubo nam je, da smo prisiljeni tem potom obvestiti odjemalce mleka v Ljubljani, da bomo začeli s l. majem pričrnavati k ceni mleka tudi mestno davčino 15 par od litra, dokler bo v veljavi obstoječi davčni predpis.

Upamo sicer, da bo finančni odbor mestne občine ljubljanske dovolj uvidel in toliko širokogruden, da bo to nesocialno obremenitev čimpreje ukinitil ter s tem zadovoljil okoljske kmete in mestno prebivalstvo.

Iz gledališke pisarne

Drama

Začetek ob 20.

Sreda, 23. aprila: *Liubimec svoje žene*. Red A. Četrtek, 24. aprila: *Utopljenca*. Red D. Petek, 25. aprila: *Vihar*. Red E. Sobota, 26. aprila: *Konec oti*. Red B.

Izvirna jugoslovska komedija »Liubimec svoje žene«, katero je napisal srbski avtor Mita Dimitrijević, bo ponovno vprijetena v ljubljanski drami v sredo, dne 23. t. m. Drama je dosegla pri premijeri na našem odru prav lep uspeh. Predstava se vrši za red D.

Nestroyeva komedija »Utopljenca«, se vprijeti poslednjic v letošnji sezoni v naši drami v četrtek, dne 24. aprila v običajni zasedbi in režiji g. prof. Sesta. Izmed vseh Nestroyevih del, kar jih je bilo v zadnjih sezonah odigranih na našem odru, je ravno komedija »Utopljenca« dosegla največji uspeh. Posamezne vloge so naravnost pravi tipi, katere so ustvarili najboljši naši igralci. Predstava se vrši za red D.

Prihojnica dramska premijera. Začetkom meseca maja bo v ljubljanski drami premijera Begovičeve drame »Pustolov pred vratci«, ki je bila igrana tudi na raznih večjih odrih izven mej naše kraljevine.

Opera

Začetek ob pol 20.

Sreda, 23. aprila: *Netopir*. Red B. Četrtek, 24. aprila: *Norma*. Red C. Petek, 25. aprila: *Zaprti*. Sobota, 26. aprila: *Car in tesar*. Red D.

Premijera izvirne slovske opere. Začetkom meseca maja bo v ljubljanski operi premijera opere »Pohujšanje v dolini šentflorjansk«, katero je komponiral na Cankarjevo besedilo slovski skladatelj in član Narodnega gledališča ljubljanskega, g. Matija Bravničar.

Ljubljanska opera ponovi v sredo, dne 23. t. m. za abonma reda B Straussovo opereto »Netopir« v običajni zasedbi, pod taktirko kapelnika Neffata in v režiji g. Povbeta. Opozarjamo na to operetno predstavo. »Netopir« je eno najboljših Straussovih del ter je stalno na repertoarju vseh boljših gledališč. V četrtek, 24. t. m. bo prva prizra Beltrijeva opere »Norma«.

Naročajte

„Našo dobo“

Prorektor dr. Vidmar o elektrifikaciji Slovenije

Njegovo stališče k izvajanjem inž. Turnška in g. F. Orehka.

Ljubljana, 22. aprila.

Glede na izjava inž. Turnška in predsednika upravnega odbora mestne elektrarne g. Franca Orehka o problemih elektrifikacije Slovenije v »Slovenski« dne 19. t. m., smo se obrnili na prorektorja dr. Milana Vidmarja s prošnjo, da zavzame k njunim izjavam svoje stališče.

Nisem nameraval odgovorjati na eventualne časopisne polemike, ki bi se opletale okoli mojega predavanja. Pripravljen pa sem bil na zavijanja in zagurati sem hotel preciziranje svoje g stališča v problemu elektrifikacije Slovenije. Zato sem proti svoji navadi svoje predavanje dobesedno čital in takoj po predavanju na merodajnih mestih deponiral več prepisov predavanja.

Na ta način mi je lahko dokazati, da g. inž. Turnšek predavanja ali ni poslušal, čeprav je bil navzoč, ali pa da ga ni razumel. V predavanju sem jasno povedal, da sem za zgraditev zveznih vodov med Završnico, Velenjem in vsemi ostalimi elektrarnami. Povedal sem tudi, da Završnica danes kot pomozna elektrarna ne izpolnjuje svojih nalog. Čemu torej g. inž. Turnšek govori, kakor da bi bilo moje stališče kontrerno?

V celem svojem predavanju nisem niti enkrat izgovoril besede monopoli. Ze nad dve leti propagiram idejo organizacije naših elektrarn v veliko enoto, ki bi bila zadosti mocna, da bi se potem kot enakovrtni faktor razgovarjala s Falo. Zato imam zelo verodostojne priče.

Radioprogram

Sreda, 23. aprila.

Opoldanski program odpade. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Otroški kotiček, ga. Gabrielčičeva. — 19.00 Podede iz slovske literarne zgodovine, prof. Fr. Koblar in Franj Lipah. — 19.20 Dr. Stanko Leben: Francoščina. — 20.00 Klavirski večer g. Marjana Lipovška. — 21.00 Koncert Radio-orkestra. — 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 24. aprila.

12.30 Reproducirana glasba. — 13.00 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Prof. Franc Pengov: Socialna fizika — 19.30 Dr. Lavrič: Iz finančnega gospodarstva. — 20.00 Klavirski kvintet Sardin iz Celja. — 22.00 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Koncert Radio-orkestra. — 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Dom Rdečega križa v Guštanju

Meziška dolina, oblagodarjena z naravnimi zakladi, je pokrajina predvsem rudarskega in industrijskega značaja. Skozi stolica je bila kot del avstrijske Koroške v območju gospodarsko močnejšega naroda, ki mu je domače slovsko prebivalstvo rotobalo in si s trdim delom v rudnikih in tvornicah služilo svojih bori kruh. Narodno zvest in širok slojih je prebudila šele Osvobodilna doha, ko je ta pred sedanjim Koroške pripadel naši državi. Osnovale so se razne prosvetne in telovadne organizacije, ki danes kljub neukodnim socialnim in gospodarskim razmeram še dokaj povoljno delujejo, dasi se morajo še vedno boriti z nebržnostjo dela našega prebivalstva.

Pred 5 leti se je ustanovil v Guštanju, v največjih mestnih mežiški doline, krajevni odbor Rdečega križa, ki mu je pripadla važna vloga v humanitarnem povzede. Nadel si je nalogo, da spravi v svoji delokrogu vse družabne sloje z izločitvijo vseh političnih in strankarskih ozirov. Teza načela se je držal od vsega početka in zato mora beležiti lepe uspehe svojega dela. Pred leti je priredil higijensko razstavo, ki jo je posetilo skoro vse prebivalstvo mežiške doline: vršilo se je predavanje o nekaj dojenčkov, o zdravju in boleznih, predavanja so se filmi o higieni, opravila sta se dva tečaja za davanje prve pomoči. Ob jesenski poplavi leta 1926 je guštanski krajevni odbor Rdečega križa iz svojega razdelil prizadejem 5000 Din ter je s tem darilom razbremenil predprostim prebivalstvom razširjeni poredok. kakor da je Rdeči križ le vojna organizacija. Leta 1927 si je nabavil lastni reševalni avtomobil za ok. 100.000 Din. Ta avto je do danes posredoval že v več kot 200 primerih ter je prevozil v svoji humanitarni službi že nad 10.000 km. Med onesrečenici (rudarji, tvorniški in kmetijski delavci), ki jih je bilo treba prepeljati v bolnišico oskrbo (v Slovenjgradec, Maribor, Ljubljano), je vsaj 500 oseb, ki jim je nalica prevoza in spretnost samarjanskega osebja rešila življenje. Guštanski krajevni odbor na si je zastavil še večje cilje za svoje delo: hoče si zgraditi svoj Dom Rdečega križa. Kupil si je stavbišče, a zdaj je zaočel veliko akcijo za nabiranje stavbnega fonda. V domu bodo dobile bolniško oskrbo osebe, ki nimajo domače oskrbe. v domu bo javna kopalnica, oprema za prvo pomoč, soba za predavanja itd. V domu, bo nastanena izvežana bolniška sestra. To bo dom človekoljubia in higijenske prosvete, prva zgradba Rdečega križa v Sloveniji.

Nad vse azilni krajevni odbor zbira sedaj sredstva, da bi mozel svoji vzvišeni načrt čimpreje ožrtvoriti. Društvom in osebam razpošilja nabiralne pole s prošnjo, da na izviren način nabirajo gradbenih sredstev za ta dom. Vsaka pola obseza po 300 predalčkov, kar omeni 300 opek po 1 dinar. Krajevni odbor guštanski bo sam prispeval letno po 30.000 dinarjev, kar bi vrglo v 3 letih 90.000 dinarjev. Stalni dohodki krajevnega odbora izvirajo iz lastnega potovalnega kinopodjetja in iz krajevnih oridev. To vse pa še ne zadostuje, da bi mogli ob svojih sredstvih postaviti dom.

Ljubljanski oblastni odbor Rdečega kriša šteje v svojo humanitarno dolžnost, da zaočeto stavbno akcijo guštanskega Rde-

Da nisem sporazumem z ustanovitvijo obrata mestne elektrarne, sem jasno povedal, se razumem pa, kako more g. inž. Turnšek govoriti o razmerah pri samo ¼ obremenitvi novega turbogeneratorja, ko naj se vendar pogodba med Ljubljano in Velenjem sklene za 30 let! Tudi o teh stvarih očitno g. inž. Turnšek ni poučen, čeprav o njih piše.

Da v mojem načrtu sploh ni računa z delniško družbo »Elektra«, sem v svojem predavanju jasno povedal, ko sem izjavil, da bo le državna avtoriteta z uspehom odstranila ovire malenkostnih posebnih interesov pri združevanju naših elektrarn.

Če g. inž. Turnšek tendenciozno vprašuje, ali naj samo Ljubljana ostane izolirana, moram zopet opozoriti na svoje predavanje, kjer sem večkrat opozoril, da se morajo združiti vse naše elektrarne. Da bi pri tem seveda ravno največja slovska elektrarna, t. j. ljubljanska, imela odlično vlogo, je jasno. Združevati elektrarne seveda ni isto, kot ustavljati njihov obrat.

Z g. Francem Orehkom ne morem debatirati, ker kot laik materije seveda ne obvlada. Eno pa je g. Orehek pravilno povedal, to namreč, da se v taka vprašanja, kot je elektrifikacija Slovenije, v škodo stvari vmešava vse preveč vseh mogočih in nemogočih »veščakov«. Dostavil bi samo še, da se tako važna vprašanja ne smejo obravnavati na način, ki som ga tu moral na žalost grajati.

Čeza križa vse naša javnosti najtopleje priporočam in vse, ki nabiralne pole prejmejo navkljudneje prosijo, da jih ne odklonijo in ne zavrnejo, temveč naj smatrato za svojo človekoljubno dolžnost, da v obliki dinarjev prispevajo opeke za Dom Rdečega križa v Guštanju. Od Ljubljanskega obl. odbora Rdečega križa.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 22. aprila 1930, katoličanski Soter in Kaj., pravoslavni: 9. aprila, Evpsihije.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališči obo zaprti.
Kino Matica: Valček ljubezni (zvočni film).

Kino Ljubljanski dvor: Lov za mlajjoni.
Kino Ideal: Venere v kopalniščih.

DEZURNE LEKARNE.
Danes: Trnkoczy, Mestni trg, Remor, Miklošičeva cesta.

Delavski oder v Mariboru

O tem gostovanju je treba resnično posebej poročati, ker je bilo svojevrstno v vseh ozirih.

Brez vse reklame in vseh priprav, tih se je zbralo občinstvo in napolnilo gledališče skoro do zadnjega kotička. Ni bilo občinstvo, kakor ga poznamo od drugih predstav, marveč sami resni obrazi, ki jim je obisk gledališča nekaj prazničnega in zato so skozi vsa predstavo tih sedeli, da si občutil nekako pobožno ubranost nad publiko.

Napovedani sta bili dve osebi, ki bi naj izpolnili štiri slike. Kpoko delo mora biti, da pusti dvema osebama toliko razmah, da ostaneta živahni in zanimivi ko konca. »Balada o vojni in ljubezni«, ki jo je posnel Bračko Kreft po Ravtalovem »Grobu neznanega vojaka«, spremlja vojaka dopustnika skozi štiri ure trpkre sreče in obupnega drhtenja, ki mu ga je tako skopo odmerila vojna furija. V izklesanih besedah vidimo vsu blazno grozo življenja tam v strelskih jarkih in mučeniško trpljenje v zaledju. Kaj zato, če je samo trohica upanja za srečno bodočnost, da je le sedanjost še resnična, pred vsem da je že življenje resnično; nič spominja na ono grozo, raje prevaro, raje laž. Svatovanje brez svatov, poročna moč brez poroke, vsi prijatelji so okrvavili rodno zemljo, da ni več vina v steklenicah, marveč krvavi sok je trta izsekala iz zemlje. Pa ljubezen sama se je v zmedah in težavah odmaknila, da je spametela znova šele v največjo in najnaravniješo nalogo v materinstvo; nič solz, dokler so take dolžnosti...!

Bratko Kreft in ga. Scherbanova sta vzelu vsu globoko zamisel, lo preživela in čela občutiti vernim svojim gledalcem. Ni bila predstava, bilo le vse strašno in resnično življenje, bila ni pridiga, marveč go- lo dejanje, ki sta nam ga podala oba umešnika. Odtoč pobožna ubranost občinstva, odtoč oni neizbrisani dojem, ki ga je zapustila prireditev. Bogastvo, kakršnega troši samo še malokatera predstava v taki meri, bi bilo treba nuditi vsemu svetu, ki gubi spomin na vojne prozote; da pa je to mogoče vsaj pri nas, zato bo treba skrbeti. »Balada o vojni in ljubezni« naj bi pretrčala vse sloje, da bi domelji življenje in spoznavali umetnost in nieno vrednost!

Dr. P. St.

Dnevne vesti

— **Pekopavanje oficirjev.** Vojno ministrstvo je izdalo pojasnilo, v katerem je rečeno, da morajo vojaške oblasti pokrbeti, da bodo v bodoče prepeljani vsi umrli oficirji na pokopališče na lafeti ne glede na to, ali so bili med vojno na bojišču ali ne. S salvo se pa počasti samo spomin onega oficirja, ki je bil med vojno na bojišču.

— **Sprejem gojencev v podčastniško šolo.** Razpisan je natečaj za sprejem gojencev v drugo pehotno podčastniško šolo prestolonaslednika Petra v Bileču. Novi gojenci bodo sprejeti 1. maja.

— **Sprejem oficirjev v komando žandarmerije.** Komanda žandarmerije sprejme do 15. maja 20 aktivnih in 30 rezervnih oficirjev, ker mora popolniti žandarmerijski oficirski kader.

— **Dopisna gimnazija.** Prva dopisna gimnazija na Balkanu je bila ustanovljena v Sarajevu že pred petimi leti pod okriljem Vidovičevega prosvetno-etičnega pokreta. Nudila je srednješolsko izobrazbo mnogim, ki bi je sicer ne bili deležni. Večina dijakov Vidovičeve dopisne šole je položila izpit na državnih gimnazijah za več razredov v enem letu. Kdor želi natančnejše informacije, naj se obrne neposredno na ravnateljstvo Vidovičeve dopisne šole v Sarajevu, ki mu pošlje brezplačne prospekte.

— **Sprejem gojencev v pomoško zrakoplovno podčastniško šolo.** V pomoško zrakoplovno podčastniško šolo v Divuljih pri Splitu bo sprejetih letos do 150 novih gojencev. Pogoji za sprejem so interesantom na razpolago pri komandah vojnih okrogov ter pri banskih in okrajnih oblasteh. Prijavitelj se je treba do 1. septembra pri komandi šole. Gojenci imajo prednost pri napredovanju tako, da lahko postanejo mehaniki ali hidropiloti in tudi oficirji.

— **Informativni tujekoprometni urad.** V Zagrebu so ustanovili urad, ki bo dajal potujočemu občinstvu najrazličnejše informacije. Imenuje se »Tourist«. Urad bo dajal točne informacije o kopališčih, hotelih, zdraviliščih itd., skrbel bo za dobro reklamo, rezerviral bo potnikom mesta v železniških spalnih vagonih, na parnikih, na aeroplanih itd., organiziral bo društvena potovanja in potovanja na kredit, skratka opravljal bo vsa v tujko-prometno stroko spadajoča dela.

— **Kmetijska razstava v Kölnu.** Od 27. maja do 1. junija se bo vršila v Kölnu v Nemčiji pokretna kmetijska razstava (Landwirt. Wanderausstellung) na prostoru od 40 ha površine. Razstava bo zelo bogato opremljena in bo nudila obiskovalcem v vseh kmetijskih panogah mnogo zanimivega. Pokazala jim bo takorekó vse, kar se je v napredni Nemčiji na kmetijskem polju doslej doseglo. Razstavljenih bo okrog 3000 glav najboljših plemenske živine vseh vrst, 8 do 9000 krmadov različnega kmetijskega orodja, strojev in instrumentov ter v veliki množini vsi mogoči kmetijski proizvodi najboljšee kakovosti na prostoru od 15.000 m² površine. Ta razstava je posebno važna ne samo za tiste kmetovalce, ki si žele nabaviti najmodernejših kmetijskih strojev, plemenske živine itd., ampak tudi za tiste kmetijske strokovnjake in praktične kmetovalce, ki se zanimajo za najnovejša iznajdba in pridobitve v prid umneza kmetilstva, da jo obišče čim več naših kmetovalcev in kmetijskih strokovnjakov. Podrobnejša pismena pojasnila glede razporeda razstave daje ministrstvo za kmetijstvo, oddelek IV. v Beogradu.

— **Starešinska zveza Triglav** bo imela redni občni zbor dne 4. maja ob 9.30 v Celjskem domu v Celju. Dnevni red običajen in sprememba pravil. Ker gre za važne spremembe, se članstvo pozivlja k udeležbi. — O d h o r.

— **Smrtina kosa.** Včeraj je preminul v Ljubljani skladiščnik Nabavljajne zadruge državnih železnic g. Avgust K o n č a r. Pokojni je bil vzor vestnega, poštenega in značajnega moža. Pogreb bo jutri ob 15. iz deželne bolnice. Blag mu spomin! Težko prizadetih rodini iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved nam obeta deloma oblačno vreme. Včeraj je bilo skoro po vseh krajih naše države jasno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 21,3, v Zagrebu in Sarajevu 20, v Skoplju 19, v Splitu 18, v Ljubljani 17,4, v Mariboru 16 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769,4 mm, temperatura je znašala 3,8.

— **Številne ponudbe za posejilo Novemu Sadu.** Novosadska mestna občina je dobila mnogo ponudb glede večjega posejila. Angleška družba Mutual Finance Indemnity and Guarantee Corporation Limited ji je ponudila 500.000 funtov sterlingov (okoli 137 milijonov Din), ki bi jih mesto porabilo za kanalizacijo in napravo vodovoda. Večje posejilo je ponudila tudi francoska družba »Batignolles«, ter neka druga francoska finančna skupina. Ker je angleška družba prva ponudila posejilo in ker so njeni pogoji najpovoljnejši, se bo občina najbrž odločila za angleško posejilo.

— **Nesreče in nezgode.** Med prazniki se je pripetilo nekaj manjših nesreč, katerih žrtve so morali prepeljati v bolnico. Tako je 31letna služkinja Antonija Vozel na Sv. Petra cesti v stanovanju padla in si zlomila levo roko. Občinski ubožec Ivan Požnen, star 60 let, je v Mostah padel z lestve in si zlomil levo roko ter nekaj rebrov. — Peter Rovtar, delavec na žagi Franca Demšarja v Zalem logu, si je pri delu precej nevarno poškodoval desno roko. — V bolnico so prepeljali poleg omenjenih ponesrečenec tudi Matevža Smrtnika, 60letnega delavca z Dobrave, katerega je pes posestnika Ovn. na močno ugriznil v levo roko in desno nogo.

— **Zanimiva reševanja v Subotici.** Pred soubotičkim okrožnim sodiščem se je te dni vršila zanimiva razprava. Železniški delavec Milan Sekulić iz Septe je tožil železniško direkcijo glede odškodnine 200.000 Din. Sekulić je namreč delal na progi, pa mu je med delom priletel težak kamen v oko, ta-

ko da je osepel. Zastopnik železniške direkcije je pri razpravi dejal, da je bil Sekulić stalno nameščen in da naj zato zvede reši direkcija sama, če, da sodišče ni kompetentno. Sodišče je tožila zavrnilo s motivacijo, naj se sam sporazume z direkcijo.

— **Samomori.** V petek ponoči je našel stražnik blizu pokopališča Sv. Ane v Osijeku mrtvega neznanega možkega, ki se je ustrelil v glavo. Na policiji so ugotovili, da gre za 49letnega Rudolfa Pasotinija. Vzrok samomora ni znan. — Na velikonočno nedeljo je pri Dugemestu skočil pod vlak 30letni Josip Grgoč iz vasi Porozje pri Dugemestu. Mož si je že pred dvema letoma hotel končati življenje. Pil je octovo kiselino, pa so ga rešili. Vlak je neoprežna strahovito razmesaril. Vzrok samomora je bila neozdravljiva živčna bolezen.

— **Roparski umor pri Mostarju.** V vasi Zamljana blizu Mostarja je bil te dni izvršen strašen roparski umor. Umorjenega so našli 50letnega imovitega posestnika Hadža Hubana. Mož je odšel pred dnevi na selem v Nevesinje, s seboj je imel okoli 3000 Din. Ker ga tri dni ni bilo domov, so bili svoji v skrbeh. Zato je odšel njegov sin v Nevesinje poizvedovat, kje je oče. Povpraševal je povsod, pa so mu povedali, da očeta sploh niso videli. Sin je slutil nesrečo in se je vrnil domov. Instinktivno je spotoma pregledoval okolico. Slučajno je opazil kup listja in dračja v jarku ob cesti. Ko je odstranil dračje, je ves prestrašen zagledal mrliča, v katerem je spoznal svojega očeta. Nesrečnej je imel vso razbito lobanjo. Sin je o zločinu obvestil orožnike, ki so ugotovili, da so ljudje ubitega Hubana nazadnje videli v družbi zloglasnega Antona Martinovića iz Konjice. Možja so aretirali in zasušili.

— **Drva, premog, koks naročite pri družbi »Kurivo«** na Balkanu, tel. 3434. 190n

Iz Ljubljane

— **Ij Magoličeva razstava.** Na velikonočno nedeljo je imel g. Srečko Magolić drugo vodstvo po svoji razstavi, katero si je ogledalo desolej že rekordno število ljubiteljev upodabljaljoče umetnosti. Kako priljubljene so Magoličeve slike, priča ravno tako rekordno število prodanih slik. V nedeljo je bilo prodanih 8, v ponedeljek pa 2. Od otvoritve je bilo prodanih že 45 slik. Magoličeve slike so res kakor naša narodna pesem, ob njih se navduši vsak in jih vzljubi. Posebno se gajo po njih Ljubljančani, ki poznajo okolico, katere lepoto prikazuje Magolić v svojih delih. Dne 6. t. m. je kupil na razstavi sliko št. 25 »Pogled z Golovca« neki gospod, katerega imena pa pri blagajni v naglici niso zabeležili. Dotični gospod naj sporoči svoj naslov slikarju Magoliću.

— **Ij Napravite red!** Že večkrat smo opozarjali mestno občino, naj poseže z energično roko tja, kjer sede gospodje, katerim je poverjena skrb za škropljenje ulic. Dan za dnem se namreč dogaja, da škropje najpremetnejše ceste in ulice zjutraj ob času, ko je promet največji, ko hodijo ljudje v pisarne. In tako morajo požirati neprimerno več prahu, kakor če bi sploh ne škropili. Ali res ni mogoče poskrbeti, da bodo vsaj prometnejše ulice in ceste poškrpovane pred 7. uro zjutraj? Če to ne gre, pa sploh ni treba dvigati prahu.

— **Kafizacija tivolskih jarkov.** Že lani je bilo več odtoknih jarkov kanaliziranih, letos pa je prišel na vrsto glavni občestni jarek v Lattermanovem drevoredu. Pretekli teden so položili debele cementne cevi vzdolž drevoreda od železniškega prelaza do velesedia.

— **Ij Vstopnice za Maničino »Prisega ob polnočih, ki je vprizori JNAD Jadran v ponedeljek 28. t. m. se dobe od danes naprej od 15. do 17. ure v pisarni JNAD Jadrana v Tomanovi ulici, arena Narodnega doma.**

— **Ij Mestna zastavljavnica** bo imela redni dražbi lani septembra zastavljenih predmetov in sicer za dragocenosti (zlatino, srebrnino, itd.) 6. maja, za efekte (blago, perilo, stroje, itd.) pa 12. maja t. l. od 15. ure dalje v uradnem lokalu.

— **Ij Bartolitič Anton Šubelj** si je izbral za svoj koncert, ki se vrši v petek, dne 25. t. m. v Filharmonični dvoraji 4 nastope, ki tvorijo vsak za sebe nekako logično celoto. V prvem nastopu nam poda zamorske duhovne pesmi, v drugem indijsko poezijo, v tretjem ljudske pesmi ameriških črncev, v četrtem pa vrsto slovenskih, manj znanih narodnih, s katerimi je navduševal naše rojake po Ameriki ter postal med njimi izredno popularen. Natančnejši spored vseh teh pesmic, pričujemo v jutrišnji številki našega lista. Opozarjamo, da so vstopnice že v predprodaji v Matični knjižarni.

— **Ij Pevsko društvo Ljubljanski Zvon.** V sredo zvečer vaja ženskega zbora, v četrtek odborova seja, v petek vaja moškega zbora. — O d o r.

— **Ij Otroški Čevlček,** nizki, rjav, se je izgubil v soboto na Colzovi cesti do Napoleonevega spomenika. Najditega prosim, da ga odda na Krakovskem nasipu 4-1.

— **Ij Zopet v znamenju noža.** Prazniki so minili v mestu in okolici brez večjih nesreč in nezgod, pač pa je bilo par pretepov in poboev v mestu in na deželi, pri katerih so se zopet odlikovali junaki noža. Tako so že na velikonočno soboto prepeljali pomoči v bolnico težko poškodovanega 33-letnega delavca Antona Kasteleca, zaposlenega pri mestnem magistratu. V mestni jami se je sprl z delavcem Josipom Surkom, beseda je dala besedo in končno je med prepričnim Surkom potegnili iz žepa nož ter sunil nasprotnika precej močno v prsa. Kastelečeva poškodba je precej težka. Surk bo imel opravka z oblastmi. — Druga žrtve junakov noža je bil posestnikov sin Miha Japeš iz Iške vasi. Izanci so si zopet skočili v lase, med splošnim pretepom je dobil Miha sunek z nožem v hrbet in v desno roko. K sreči so poškodbe lažjega značaja.

Iz Celja

— **C šport ob praznikih v Celju.** Na velikonočno nedeljo in velikonočni ponedeljek je gostoval v Celju Grazer ASK proti celjskemu Atletik SK. Zmagalo je obakrat moštvo Atletikov in sicer prvi dan z rezultatom 6 : 1 (polčas 3 : 0), v revanšni tekmi pa s 6 : 3 (polčas 5 : 0).

— **Obrotna vest.** Nov pekovski obrat bo otvoril v Dolnji vas 7. občina S. Pavel pri Preboku, pekovski mojster Anton Grenko.

— **Dežurno lekarniško službo v Celju** ima tekoči teden do vključno petka 25. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— **Izpuščeno in najdeno.** Na Krekovem trgu je bila najdena 18. t. m. prazna ženska ročna torbica iz rdečega blaza. Dobi se na policiji. Milena Horung z Glavnega trga je izgubila 19. t. m. popoldne črno svilen ročno torbico, v kateri je imela 200 Din denarja, rohoc in nakazilo za 2000 Din, izdano od Hranineza in posejilnega društva v Celju. Na Kralja Petra cesti je bila najdena črna platnena ženska ročna torbica, v kateri je bil damski lognon in 200 Din gotovine.

— **Dviji dvoboj.** Na velikonočno nedeljo dopoldne je nastal v Kapucinski ulici v času, ko je ljudstvo odhajalo iz cerkve, velik hrušč in krik. Stepla sta se dva pijana krojaška pomočnika Josip J. in Bogomir K. Končno sta se začela bombardirati z debelim kamenjem, kar je povzročilo med pasanti obilo strahu. Ljudje so preplašeni bežali na vse strani, boječ se, da jih ne bi zadel kak kos rohatega kamenja. Brez nezgode pa le ni bilo. Kos kamna je zadel v glavo 14letnega učenca četrtega razreda okoliške osnovne šole Ludovika Kompana z Breza in ga občutno poškodoval na desnem ušesu. Na pomoč je moralo prhiteti več stražnikov, ki so bojevalca, ki sta prekrakala vso prejšnjo noč, spravili v policijski zapor.

— **Drag izlet v Celje.** Rudar Konrad K. iz Hraštnika je napravil na veliki petek izlet v Celje. Oborožil se je s šestimi stotaki in sklenil, da ga v belem in prijaznem Celju nekoliko oboliči. Pa ga je preveč polomil. Popival je s prijateljsko družbo po raznih celjskih gostinah tako dolgo, da se je znašel okrog 18. ure zvečer v nekem lokalu na Glavnem trgu brez denarja. V njegovi družbi je bila tudi neka Tončka Č., katero so člani vesele bratovščine obdoličili, da je v njenemu Hraštničanu »sunila« par »metljikov«. Obdolžitev se je po posredovanju policije izkazala za neutemeljeno, ker je skesan Konrad končno priznal, da so stotaki na dolgotrajni pivski turajski križem Celja pošagoma odromah po žejnih srlihi njegove družbe.

— **Srečke Državne razredne loterije** za igranje v 5. razredu 19. kola so že prispele in naj jih lastniki takoj obnove v podružnici »Jutra« v Celju.

Dreden se odločite

za nakup razne emajlirane, modre, rjave, sive ali aluminijaste posode, si ogledite bogato zalogo pri tvrdki z železino

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35

Holandci se zanimajo za nas

Lani v novembru je ga. H. H. van Dam, soproga našega konzula v Rotterdamu, s pomočjo svojega moža organizirala razstavo jugoslovske hišne industrije v Haagu. Gospa je zbrala okoli sebe lepo število uglednih sodružnikov iz Jugoslavije in Holandske. Med drugimi so bile v odboru ga. A. Marinkovičeva, soproga zunanjega ministra, ga. Eleonora Svrhuga, soproga finančnega ministra, ga. Sernečeva, soproga bana dravske banovine, gospa Tartaglia, soproga bana primorske banovine, dvorne dame gđ. Mirka Grujičeva, g. dr. Tavčarjeva, ga. Lozaničeva itd. Razstava je bila pod pokroviteljstvom kraljice Marije. V znak priznanja za zasluge sta bila gospod in gospa van Dam odlikovana z redom Sv. Save IV. stopnje.

Koncem aprila prispeta zakonca van Dam v Jugoslavijo, da po možnosti organizirata stalno razstavo jugoslovskih ročnih umetnin, obenem pa bosta skušala organizirati prodajo holandskega cvetja v Jugoslaviji. Z avtomobilom prepotujeta vso Jugoslavijo vzdolž in počez. Njuno potovanje bo organiziral zagrebški »Tourist bureau«.

Ga. van Dam je izjavila dopisniku zagrebških Novosti: Haaška razstava jugoslovske hišne umetnosti in industrije je na Holandskem vzbudila veliko pozornost ne samo glede na kulturne pridobitve, temveč tudi na veliko nacionalno borbo za ujedinenje ter velik gospodarski napredek Jugoslavije. Ta pokus so nam je posrečil. Zato nočemo ostati sredi pota. Upamo, da bo naša akcija uspešna zlasti sedaj, ko imamo v Haagu kraljevsko poslaštvo, katero vodi poslanik in opolnomočeni minister Boško Hristić.

Naš namen je seznaniti se z razmerami v Jugoslaviji in organizirati v Rotterdamu stalno razstavo jugoslovskih narodnih izdelkov, katerim hočemo ugledati pot na holandsko tržišče. Holandska je preplavaljena z raznimi ročnimi in strojnimi izdelki. Zato mora priti izbira takega blaga za razstavo na občutljivo tehtnico okusa in cen. tukajšnjega tržišča. Družji ozirni ne pridejo v poštev. Uspešni in trajni stiki med obema narodoma bodo mogoči samo, če se bomo dobro poznali.

V šol.

— **Zdaj pa vzemimo nekaj iz astronomije,** pravi učitelj. Mislite si, da je moj klobuk planet Mars.

— **Gospod učitelj,** ali je Mars obkrožen? vpraša Janezek.

Ali se bojite vzeti klobuk z glave — ali radi storite tó, da pokažete svoje lepe lase? Na vsak način je to odvisno od tega kako so negovani Vaši lasje. Ako boste za umivanje las rabili vedno le Elida Shampoo boste brhkejša in lepša, kakor ste bili kedaj popreje. Elida Shampoo bo napravil Vaše lase mehke kot svila ter ohlapne, lahne kot puh, zdrave in lepe. Vi boste vedno rada razoglava, ako bodo Vaši lasje dosledno negovani z Elida Shampoojem.

ELIDA SHAMPOO

Gradbena dela v medvodskem okolišu

Moderno šolsko poslopje v Preski — Razširjenje papirnice v Goričanah — Vprašanje celulozne tvornice v Medvodah — Vodovod v Goričanah je dovršen

Medvode, 20. aprila.

Naše novo moderno šolsko poslopje v Preski se že dviga iz tal. S kopianjem temelja in kleti so pričeli 27. februarja, z betoniranjem temeljev pa 28. marca. Stavba raste hitro, kletni prostori bodo kmalu dokončani. Šola bo sezidana za šest razredov z vsemi pritlikalnimi, kabinetni, pisarno, šolskimi delavnicami in obsežno gospodinjisko šolo, ki bo imela poleg običajne, velike kuhinje in shrambe tudi še posebno učilnico za predavanja, šivanje, ročna dela in serviranje. Ta bo seveda v organizicni zvezi z gospodinjisko kuhinjo. V učilnici bo tudi velika krušna peč za peko. To bo vsekakor nekaj izvirnega, česar menda v drugih šolah še nimajo, kar pa je za izobrazbo naših mladih kmetijskih gospodinj velikega pomena. Šola ima tudi poseben trakt za učiteljska stanovanja.

Stavbna dela je prevzel gosp. Miroslav Zupan, stavbenik v Ljubljani, graditelj Trgovskega doma. Zaposleni so samo domači, krepki in pridni delavi, vse se vrši urno, toda solidno in mirno. Do jeseni bo stavba v sirovem stanju dotovljena, prihodnje leto pa izročena svojem namenu. Glede stavbnega prostora so bila seveda mnenja in želje različne. Sedanji prostor na vzvišeni terasi v Preski je izbrala in odobrila uradna komisija in sedaj priznava vsak, da bi lepšega prostora ne mogli dobiti. Iz doline, z železniške proge bo krasen pogled na impozantno stavbo, ki bo v ponos občine Medvode.

Zdravstveni dom v Medvodah tudi pridno prezidavajo, tako da bo letos v glavnem dovršen in bo tudi že začel s svojim delovanjem. V njem bodo obsežne kopalnice, ordinacijske in izolacijske sobe s čakalnicami, sobe za seeste in postrežnice ter poseben oddelek za hiralnico.

Provizorični most čez Soro v Medvodah, katerega smo že označili kot prometno oviro, ker je silno ozak in za katerega je garancijska doba že potekla, se je začel občutno majati. Kaj takega na tako prometni žili, kakor je državna cesta Ljubljana - Kranj-Bled, pač ni mogoče več dolgo obdržati. Pripetilo se je ob njem tudi že več avtomobilskih nezgod. Nov železobetonski most je v kratkem neizogibno potreben. Računati je namreč treba, da mora provizorični most služiti še tako dolgo, dokler ne bo novi most s projektirano cesto dograjen, kar pa ne bo šlo tako hitro. Ako pa se stvar le predalče zavleče in provizorični most prej odpre, bo zopet treba neplodno investirati vanj večje vsote, ki pa bi se lahko prihranila.

Papirnico v Goričanah so izdatno razširili in povečali. Sezidali so novo veliko kurilnico z novimi in večjimi parnimi kotli. Tudi obratno poslopje je temeljito preurejeno in povečano, vstavljen je nov, velik kotel za celulozo, s čimer je sedaj delazmožnost tvornice podvojena. Z vsestranskim moderniziranjem obrata bo to domače podjetje lažje konkuriralo z inozemskimi papirnicami, ki uvažajo še vedno velike količine papirja v našo državo. Potem bo imelo domače delavstvo tudi dovolj zasluga in ga ne bo treba odpustiti.

Glede celulozne tvornice v Medvodah ob Savi ne vé nihče, kdaj se bo kaj ukrenilo z njo. Neizmerna množina vode teče skoro neizkoriščena mimo. Gosp. prof. dr. Vidmar je izjavil o tem na svojem predavanju v dvorani Zbornice za TOI dne 16. t. m. naslednje: »Medvode imajo ugodno vodno silo, ki je ne smemo izgubiti iz oči. Prej ali slej mora v Medvodah zrasti moderna hidravlična električna centrala...« Zdržene papir-

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Mrličje je slačil

»Pester Lloyd« poroča o senzacionalnem odkritju v Zyrardovu. Na židovskem pokopališču je opazil nočni čuvaj moža, ki je odkopal prst s svežega groba. Ko je prišel do krste, jo je odprl, odvil truplo in spravil rjuho, v katero je bilo zavito. Skrunflica grobov so takoj aretirali in odvedli na policijo. Izkazalo se je, da je mož grobar židovskega pokopališča.

Priznal je, da je slačil mrličje že dolga leta in prodajal iz grobov izkopano blago. Ko se je vest o grobarjevem početju raznesla po okolici, se je polastila ljudi groza. Mnogi so trgali s sebe srajce in jih sežigali. Zavest, da nosijo srajce iz blaga, v katero so bili zaviti mrličji, jim je bila grozna. Strah in ogorčenje nad grobarjem je bilo tako veliko, da je moral rabin začasno prepovedati ljudem dostop na pokopališče.

Spominjajte se slepih!

Edgar Wallace:

45

Vrata izdajalcev

Roman

— Tu sva.
 Sofer je odprl vrata in Graham je stopil na blatna tla. Deževalo je. Graham ni ničesar videl, pač je pa slutil, da mora biti reka blizu. Slišal je pljuškanje vode in zadišalo je po morju. Siroka dlan mu je padla na ramo.

— Za menoj! — je zapovedal osoren glas. Graham je takoj spoznal Elija Bossa. Stedel mu je po strmim bregu in kmalu je zagledal čoln. Vstopil je in sedel. Malo je manjkalo, da se čoln ni prevrnil, ko je skočil vanj plečati Eli Boss.

Čoln je odrinil od brega in Graham je zagledal luči »Pretty Anne«. Bližala sta se ladji vedno bolj, dokler nista zavozila mimo njenega krmila in se ustavila ob ladji na kraju, kjer je bila spuščena s krova pletena lestev. Graham je splezal z dragoceno šatuljo na krov. Eli Boss mu je sledil za petami. Graham je slišal škripanje vijakov, ki so vlekli motorni čoln na krov. Pod nogami je zaslišal težke udarce, škripanje in hreščanje obrabljjenih strojev.

— Potrudite se doli, — je dejal Eli Boss. — Ali veste, kje je vasa kabina? Ključavnico smo priuradili, blagajno imate tudi tam.

Ozke stopnice moralo bile razsvetljene in Graham se je moral dotipati do spodnjega krova. V temi je našel svojo kabino in smuknil v njo. Položil je šatuljo na tla, potiskal je ključ, otipal luknjico v ključavnici in se zaklenil v kabino. Šele potem je prižgal luč.

Okenca so bila zagrznena. V sivi steni je vseila na klučki petrolejka, katero je Graham prižgal, preden si je ogledal svoje novo bivališče. Kabina je kazala sledove prizadevanja pričarati v njo udobnost. Na steni je visel barvotisk brez okvira. Sredi kabine je stala miza, pogrnjena z novim prtom. Slednjič je Graham zagledal blagajno. Stala je v kotu in bila je pritrjena k tlem z železnimi kavlji. Prva njegova dolžnost je bila spraviti ukradene dragocenosti. Zato je nemudoma storil, kar mu je bilo naročeno. Za zaklenjenimi vrati, v miru in udobnosti se je skušal pomiriti.

Zdelo se mu je, da pluje ladja čudovito hitro, čeprav mu je služilo za merjenje hitrosti samo brnenje strojev. Zdaj se je pričelala njegova pustolovščina. Rad bi bil vedel, kakšen bo konec. Kaj neki se je zgodilo z Dickom?

Bratova usoda ga ni prav nič zanimala. Mislil si je, da ga Dick itak nikoli ni imel rad, kajti sicer bi se bil vsaj malo potrudil olajšati mu življenje. Ali pride pred vojno sodišče?

Nekdo je potrkal, potem je zadonel zamolkel udarec in praskanje po vratih.

— Kdo je? — je vprašal.
 — Za boga, odprite! — se je začel zamolkel glas.

Graham je skočil k vratom in jih odklenil. V naročje mu je padla bleda, okrvavljena postava, ki bi ga bila skoraj zbilila z nog.

Bil je Colley Warrington.

XVIII.

Popoldne je preživljala Hope Joynerjeva trenutke, ko je dvomila o svojem razumu. Bila je tako zbegana, da je ob treh telefonirala Dicku Hallowellu, toda zvedela je samo, da je v službi.

Colleya Warringtona je poznala tako, kakor so ga poznali vsi. Njegove prejšnje pustolovščine so bile splošno znane. Njegova preteklost je bila sicer do gotove meje že pozabljena, vendar je pa včasih obstal pred vrati, ki se mu niso hoteli odpreti. Če bi se bila Hope Joynerjeva posvetovala z Dickom, bi Colley nikoli ne bil prestopil praga njenega stanovanja. Vrnil se je bil v njeno življenje kot princovo orodje. Hope se seveda še sanjala ni o tem. Mislila je, da se je seznanila z njim potem prijateljske, ki je bila tudi članica Društva indijskih žen.

Bila je prepričana, da bi ji mogel Colley Warrington kaj povedati o njenih roditeljih, kajti on je imel naravnost neverjeten spomin za vse pomembnejše dogodke v družabnem življenju.

Zavrnila ali vsaj z zamisljivim nasmehom bi bila poslušala kogarkoli manj znanega, ki bi si bil drznil govoriti o taji njenega rodu. Toda Colley je imel svoje privilegije. Lahko je govoril in tudi govnil je reči, s katerimi bi bil vsak drugi dotičnega razžalil. Zato je bila tudi Hope preveč presenečena, da bi ga zapodila, ko si je brez opozorila prištel pravice sporočiti ji njeno tajno kot »prijatelj«. Se preden se je prav zavedla, ji je resno in samozavestno izjavil, da ima vesti o njenem očetu.

Vsa zmedena je hodila ob devetih zvečer po Villiers Streetu in bila je pripravljena seči po poljubni pretvezi, samo da bi se mogla vrniti domov. Toda zaželjene pretveze ni našla in že je zagledala pred zakotno restavracijo Colleya Warringtona. Dovolila je, da jo je odvedel k mizi v napol prazni restavraciji.

Colley je naročil lahko okrepčilo in Hope je bila vesela, da je začel pripovedovati svojo zgodbo takoj, čim je natakar odšel. Storiča je bila še dokaj verjetna. Prvil je o ženski nizkega rodu, ki se je poročila z veljakom. Sprla sta se in ločila. Žena se je vrnila na mesto tajnice, kakor je bila še kot dekle. Pol leta po ločitvi je pa prišla na svet Hope.

A ker je njena mati sovražila svojega moža, mu je dala sporočiti, da sta ona in dete umrla. Colleyjeva fantazija je zaplavala tako daleč, da je pripovedoval, da se je oče drugič oženil, po smrti svoje žene je pa zvedel, da je nehoti in nevede zagrešil dvoženstvo. Ni imel poguma priznati Hope za svojo ločeno ženo, ker se je bal za otroke iz drugega

zakona. Skrbel je torej, da je imela vsega v izobilju, ne da bi se izdal.

— Draga Hope, pravim vam, da sem moral napeti vse sile, da sem pregovoril vašega očeta, naj se sestane z vami, — je lagal Colley.

Odklonjena hvaležnost

— Kako naj se vam zahvalim, da ste tvegali svoje življenje in rešili mojo hčerko, ki bi bila sicer utonila? Tu bese de zahvale ne zadostujejo.

— Nikar si ne belite glave, milostiva, saj sem že oženjen.

Pred 15 leti pri Ypru

Prva žrtev strupenih plinov — 15.000 zastrupljenih, 5000 mrtvih.

Danes ob 18. mine 15 let, odkar so Nemci na zapadni fronti prvič napadli zavezniške s trupenimi plini. 22. april 1915 je važen mejnik v razvoju kemičnih bojnih sredstev. Po izjavljenem silnem naporu nemških armad v Franciji in po bitki na Marni jeseni 1914 se je bojna vira na fronti od švicarske meje tja do morja podela in začela se je tako zvana okopna vojna. Puške, mitraljeze, minometi in topovi niso zadostovali za prelom železne ve-rige zavezniških armad. Zato so si hoteli pomagati Nemci s tem, da so polnili granate in šrapnele s posebnimi kemikalijami, ki so dražile oči tako, da so jih zalivale solze in da vojaki niso mogli streljati. Pa tudi to ni pomagalo in Nemci so iskali sredstvo, ki bi jim omogočilo prebiti zavezniško fronto.

Spomladi 1915 je nemški generalni štab sklenil preizkusiti novo bojno sredstvo v obliki strupenega klora, katerega naj bi po nasvetu nemških kemikov spuščali iz strelskih jarkov. V ta namen so porabili kovinske balone, napolnjene s tekočim klorom, katerega so deloma zaplenili v kemični industriji, deloma so ga pa izdelali nalašč za plinsko vojno. Baloni so bili opremljeni s posebnimi pipami in dolgimi svinčeniimi cevmi, skezi katere je uha-jal klor in se izpreminjal v oblake plina, čim je prišel v stik z zrakom. Od 5. do 1. aprila ponoči sta pripeljali dve stotnjici pionirjev 1600 velikih in 4130 malih balonov kloru v nemške postojanke med krajema Langemarck in Bixschoote pri Ypru. Tako je bilo pripravljeno vse za prvi plinski napad. 22. april 1915 je pomenil važen preokret v svetovni vojni in je torej zgodovinski dan.

Vsi baloni so bili pripravljani, toda napad s plini ni bil še mogoč, kajti treba je bilo počakati, da zapiha ugoden veter. To se je zgodilo šele 22. aprila. Tega dne ob 17.24 je bilo izdano povelje, naj se ob 18. začne prvi napad s trupenimi plini. Točno ob 18 so odprli pipe velikih in za njimi tudi malih balonov. Izpuščanje plina je trajalo 6 do 8 minut. Po tem času je nastal pred nemškimi strelskimi jarki oblak plina, katerega je gnal veter proti zavezniškim postojankam. Kaj takega na bojišču še ni bilo videti in zato ni čuda, da je nastala med zavezniškimi vojaki nepopisna panika. Zanimivo je, da je poveljstvo zavezniških armad zvedelo za priprave na plinski

napad od nekega nemškega begunca že nekaj dni prej, pa ni nihče verjel, da bi se mogli Nemci za kaj takega odločiti. Angliški vojaki so postavili na strelskih jarkih celo velik ščit, na katerem je bilo napisano: »Dolgo boste še čakali, da zapiha u goden veter.«

Zato je bilo presenečenje tem strašnejše in večje. Na zavezniški strani ni imel nihče noima, kaj se godi. Oblaki plina so onemogočili vsako orientacijo. Ni torej čuda, da so francoski vojaki pustili strelske jarke in začeli bežati na vse strani. Drugega izhoda svloh ni bilo. Toda vsi žal niso mogli nobegniti. Mask proti plinu takrat še niso poznali in tako so se skušali zavezniški vojaki rešiti, kakor so pač vedeli in znali. Ovijali so si glave z robci in vojaškimi bluzami, nosove so si zatiskali z mokrimi krpami ali pa so si zatlačili usta in nos s prstjo. Toda ta primitivna sredstva niso mnogo pomagala. Tako je zahteval prvi napad s trupenimi plini zelo mnogo žrtev. Po nemških poročilih je bilo zastrupljenih 15.000 zavezniških vojakov in od teh je podleglo 5000.

Taktične posledice prvega napada s trupenimi plini so bile tudi težke. Zavezniški so izgubili ozemlje v širini 7 km in globlini 4 km, mnogo topov in mnogo drugega vojnega materiala. Na srečo zaveznikov je bil to samo poskus, kako se bo novo vojno redstvo obneslo. Angleški strokovnjak Lefebur je izjavil o prvem napadu s trupenimi plini, da sovažnik svoja ogromna tehnična uspeha vojaško ni izkoristil. Če bi bil to storil, bi bil došel do Rokavskega preliva. Dejstvo je, da so storili Nemci pri tem isto napako, kakor Angleži pri prvem napadu s tanki. Če bi bili Nemci napadli zavezniške s trupenimi plini v večjem obsegu in pripravili zadostno zalogo plinov, bi bil izid svetovne vojne najbrž čisto drugačen. Na drugi strani je pa treba ugotoviti, da zavezniški niso izgubili glave. Takoj so mobilizirali najboljše kemike in začeli izdelovati obrambna sredstva. Fronto so hitro utrdili in tako je bil nemški uspeh samo lokalnega pomena.

22. april 1915 je začetek ogromnega razmaha vojne kemije. Kmalu so začeli izdelovati s trupenimi plini napolnjene granate in mine, proti koncu vojne so pa rabili na zapadni fronti strupene pline že tako pogosto, da je število novega streliva že dosegalo število navadnih granat in min. Stru-

peni plini bodo igrali tudi v bodočih vojnah važno vlogo posebno v zvezi z letalstvom. S trupenimi plini napolnjene letalske bombe bodo eno najstrašnejših orožij. Zato je razumljivo, da je močno letalstvo in dobra obramba proti plinski vojni kardinalna zahteva uspešne zaščite vsake države. Poleg vojaške obrambe je treba organizirati tudi zaščito civilnega prebivalstva.

Sultanov harem dostopen

Najmestopnejši kotiček Carigrada je bil predšnje čase Topkapu, sultanova haremska palača, obdana z romantično zagonetnostjo. Zdaj je te zagonetnosti konec, kajti proti visoki vstopnini je sultanova palača javnosti dostopna. Palača, v kateri so stanovale do 15. stoletja do zadnjega sultana Abdula Hamida žene in ljubice turških vladarjev, je pravo čudo orientalskega razkošja. Krasne so že stene, pokrite z najfinejšim porcelanom. V spalnica-h je višek razkošja velika pozlačena postelja z baldahinom iz beneških čipk. Neprecenljivo vrednost imajo prekrasne preproge, katerih je v sultanovi palači nebroj.

Vlada turške republike je odprla sultanovo palačo javnosti zato, da je prišla do bogatega vira stalnih dohodkov. Iz inozemstva prihajajo bogati ljudje samo zato, da vidijo sultanov harem. Tujski promet s Carigradom se bo zelo dvignil.

Možuhin v Pragi

Popularni filmski igralec Ivan Možuhin je prispeval v petek v Prago k premijeri svojega največjega filma »Beli vrag«. Že na kolodvoru je bil navdušeno sprejet. Komaj je izstopil iz berlinskega brzovlaka, je množica ljubiteljev filmske umetnosti tako pritisnila na peron, da se je komaj pretrnil do kolodvorskega salona, kjer so ga pozdravili zastopniki češkega filmskega sveta. Med velikimi ovacijami občinstva se je odpeljal Možuhin v hotel Stroubek.

Za največjega filmskega igralca smatra Chaplina. Glede govorečega filma je dejal, da nastane zdaj sporedni razvoj govorečih in nemih filmov in da se bodo nemi filmi znatno izpopolnili, da bodo lahko tekmovali z govorečimi. Možuhinu ugaja film samo, dokler v njem igra. Čim je pa izdelan, mu prinese razočaranje, ker ni vedno zadovoljen s svojo igro. O češkem filmu se je izrazil zelo laskavo.

Dober odgovor

— To je strašno! Od kod neki se vzame toliko razporok?

— Očividno iz tolike množine porok.

Svobodna volja

— Ali verjameš, da ima človek svobodno voljo?

— Verjel sem, odkar sem pa oženjen, ne verjamem več.

„OLLA“ GUM Antiseptično prepariran bila je in bo **NAJBOLJŠA**. Dokazano najdovršnejša

Gordka A. Kunc Ljubljana, Gosposka ulica
 priporoča svoje izborne izdelke Cene kar mogoče **moških oblačil** nizke!

Najnovejša francoska dvokolesa Trophée de France. Velika zaloga. — Nizke cene. — Prodaja tudi na obroke. — Ceniški franco pri

F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4

AVGUST KONČAR skladišnik Nabavljalne zadruge drž. žel. v Ljubljani
 včeraj, dne 21. t. m. ob 11. uri dopoldne po kratki močni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v starosti 29 let mirno v Gospodu preminul.
 Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 23. t. m. ob 15. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Devici Mar. v Polju.
 Pokojnika priporočamo v blag spomin.
 Ljubljana, dne 22. aprila 1930.

J. MAČEK Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12
 v oblekah in površnikih najcenejši!

Mali oglasi
 Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom ne odgovorjamo. Najmanjši oglas 10 par.

Letoviščarji! Na Bledu se odda soba s 4 posteljami za mesec maj, junij, julij in september. Vpraša se: Jerica Azman, Bled 1, Krekova cesta 88. 1404

Otvoritev gostilne Podpisana vljudno sporočam, da sem otvorila pri gosp. Weinbergerju gostilno in se za obisk najlepše pripravim. Skrbela bom vedno za dobro postrežbo, jedila in pijače. Fanj Kolenc, Zagorje. 1448

Kdor rabi pisalni stroj, pisalne mize, pult, stelaže, slike, itd., kupi to najbolje od Jančigaja, Tavčarjeva 1. Natančni popis v izlozbi istotam. 1380

MODROCE la afrik močno blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri **RUDOLF SEVER** Mariljn trg 2
 Zahtevajte vzorce! 29/T

Nikar ne pišite pisem na ožganem papirju! To napravi zelo slab utis! Pustite raje kajenje, ki škoduje na zdravju, denarju in ugledu! Uporabljajte Nikoprost, ki stane samo 56 Din, pa boeste tudi Vi postali nekadilec! Josip Lindič, Ljubljana, Komenskoga 17/c. 1430

Čevlje kemično barva s strojem **M. TREBAR, Ljubljana Sv. Petra cesta 6.**

čajno margarinovo presno maslo ki je najcenejše in enako naravnemu presnemu maslu, ker je izdelano iz sveže smetane in rume-njaka in stane samo 26 Din kg.

FRANJO SVOBODA, Zagreb, Žerjavčeva ulica br. 2.

L. Mikuš Ljubljana Mesin trg 15

prporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehalnih palic Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Elektrotehnično podjetje IVAN MIHELČIČ Ljubljana, Borštnikov trg št. 1
 se priporoča cenjenim naročnikom v izvršitev električnih instalacij, kakor tudi za nabavo raznih električnih svetiljk, lestencev itd. Na zalogi vsakovrstne žarnice po jako ugodnih cenah.

Avgust Končar Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 23. t. m., ob 15. uri izpred deželne bolnice. Pokojnika in zvestega uslužbenca ohranimo v trajnem spominu. Ljubljana, dne 22. aprila 1930.

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj najcenejše in najfinejše **MATEK & MIKEŠ, Ljubljana** (poleg hotela Strukelj) Entljanje, ašuriranje, predtiskanje takoj!